

OŠ SV. JURIJ OB ŠČAVNICI
UL. EDVARDA KOCBEKA 4
9244 SV. JURIJ OB ŠČAVNICI

FESTIVAL NAJ BO

34. državni festival
Turizmu pomaga lastna glava

IGRIVO NAJ BO

Igrivo v samostojno in enotno prihodnost

Festival ob 30. obletnici plebiscita za samostojno in neodvisno Republiko Slovenijo

Avtorji:

Galien Naja, 9.a; Gradišnik Eva 9.a;
Vodušek Mihaella, 9.a;
Domajnko Melisa, 7.a; Klemenčič Ariana 7.a;
Kronvogel Kamilo, 7.a; Slaček Hrašovec Jaka 7.a;
Brumen Lija, 7.b; Hauzer Amadeja, 7.b;
Horvat Nina 7.b; Kukovec Gal, 7.b;
Pučko Barbara, 7.b; Zorman Tjaš, 7.b;

Mentorica: Anita Zelenko, prof.

Sv. Jurij ob Ščavnici, 2019/2020

KAZALO VSEBINE

1 UVOD.....	3
2 DAN SAMOSTOJNOSTI IN ENOTNOSTI	4
3 IGRIVO NAJ BO: Igrivo v samostojno in enotno prihodnost	11
4 POT DO DOGODKA.....	13
1.4 Raziskava trga.....	13
5 FINANČNA STRUKTURA FESTIVALA IGRIVO NAJ BO.....	13
6 ORGANIZACIJSKA STRUKTURA	15
6.1 Začetek knjižničnega kviza in likovnega ustvarjanja na temo Osamosvojitve Slovenije.....	15
6.2 Sodelovanje na literarnem natečaju Spominska obeležja pripovedujejo	16
6.3 Obisk učencev od 1. do 9. razreda pri predsedniku Republike Slovenije na dnevu odprtih vrat.	16
6. 4 Medpredmetna povezava med učenci 9. in 3. razreda na temo Slovenija.	16
6.5 Medpredmetna povezava med učenci 9. in 5. razreda na temo Slovenija.	17
6.6 Predavanje za učence 9. razreda na temo Osamosvojitve Slovenije (predavatelj Zdravko Stolnik).	18
6.7 Predstavitve šolske publikacije z naslovom »SLOVENIJA – MOJA DEŽELA JE NAŠA DRŽAVA«	18
6. 8 Šolska proslava ob slovenskem državnem prazniku Dan samostojnosti in enotnosti.	19
7 PROMOCIJA.....	19
7.1 Logotip festivala Igrivo naj bo	19
7. 1 Spominek festivala Igrivo naj bo.....	20
8 ZAKLJUČEK	20
9 VIRI	21

1 UVOD

Ob branju razpisa 34. državnega festivala Turizmu pomaga lastna glava Turistične zveze Slovenije smo ob razpisani temi Festival naj bo najprej pomislili na nekaj igrivega, razigranega, veselega, pevskega, družabnegaSkratka na nekaj, kar nas razveseljuje. Pomen besede festival smo po viharjenju idej poiskali v spletnem slovarju slovenskega knjižnega jezika - Fran¹ in ugotovili, da besedo festival opredeljuje kot: »večdnevna prireditev, ki omogoča pregled dosežkov na določenem kulturnem področju«.

V knjigi Miha Kozoroga z naslovom *Festivalski kraji: koncept, politike in upanje na periferiji* smo izbrskali, da ima beseda festival izvor v latinski besedi »Festivus«, ki pomeni »vesel, zabaven, radosten, boder, veder, živahen, dobrovoljen«.

Na podlagi pojasnjene besede festival, smo se vprašali, ali imamo kakšen festival (veselo zabavno prireditev) tudi pri Sv. Juriju ob Ščavnici. Našteli smo občinski praznik (Jurjevo), Praznik zlatega klasa (prikaz žetve nekoč) in Vedro (pustovanje). Noben od teh dogodkov nas ni posebej pritegnil. Odločili smo se, da oblikujemo nov dogodek, ki bo povezal nas mlajše in tudi starejše. Ker je v naših krajih zelo močno zastopana kulturna dediščina smo se odločili raziskati prav to področje. Po branju članka² o poznavanju slovenskih praznikov, smo se odločili, da obiskovalcem ponudimo festival z naslovom IGRIVO NAJ BO. To bo vesela, družabna prireditev, ki bo obeležila 30 let od ključne odločitve za našo prihodnost. To je plebiscit, ki je potekal 23. 12. 1990 in na njem so naši starši odločali o naši sedanosti in tudi prihodnosti.

Slika 1: Glasovnica.

Vir: https://img.rtvsl.si/_up/upload/2010/12/23/64753378_gklasovnica_fp-xl.jpg. Pridobljeno: 21. 9. 2019.

¹ <https://fran.si/iskanje?FilteredDictionaryIds=130&View=1&Query=festival>. Pridobljeno: 15. 9. 2019.

² <https://www.rtvsl.si/slovenija/mladi-slabo-poznajo-praznike/81124>. Pridobljeno: 21. 9. 2019.

2 DAN SAMOSTOJNOSTI IN ENOTNOSTI

Da boste razumeli kako je naša sedanost in prihodnost povezana z dogodki pred trideset leti, na katere so vplivali tudi naši starši, smo se odločili te dogodke tudi raziskati.

Območje Občine Sv. Jurij ob Ščavnici je bilo poseljeno že od prazgodovine dalje. Najdena so tudi rimska gomilna grobišča. Od Radgone do Ptuja je mimo naselja Sv. Jurij (Videm) vodila stara rimska cesta. V 9. stoletju je na to območje segala samostojna kneževina slovanskih knezov Pribina in Koclja. Cerkev pri Sv. Juriju ob Ščavnici se leta 1182 omenja kot podružnična cerkev županije Radgona. Župnija Sv. Jurij ob Ščavnic (Sant Georgen a/d Staintz) pa je bila ustanovljena leta 1546. Po letu 1945 je bila današnja občina del občine Gornja Radgona v Socialistični federativni republiki Jugoslaviji. V samostojni Republiki Sloveniji (RS) pa je od leta 1994 ponovno samostojna občina.

Slika 2: Razglednica Svetega Jurija ob Ščavnici.

Vir: <https://museums.eu/collection/object/247969/pozdrav-iz-sv-jurija-ob-scavnici..> Pridobljeno: 30. 9. 2019.

Na zasedanju skupščine RS v oktobru 1990 je Socialistična stranka Slovenije podala predlog razpisa plebiscita za samostojno Slovenijo. Že naslednji mesec je Demos predlagal datum izvedbe plebiscita 23. ali 30. decembra 1990. Po napornih

usklajevanjih je bil 6. decembra 1990 sprejet zakon o plebiscitu. Odločitvi o plebiscitu je močno nasprotovala opozicija. Močni pa so bili tudi medijski napadi nanj. Plebiscit o slovenski osamosvojitvi in neodvisnosti je potekal 23. decembra 1990. Vprašanje na glasovnici se je glasilo: »Ali naj Republika Slovenija postane samostojna in neodvisna država?« Glasovanja se je udeležilo 1.289.369 volilnih upravičencev, proti jih je bilo 57.800, 12.412 glasovnic pa je bilo neveljavnih. Izid plebiscita je slovensko politično oblast zavezoval, da v šestih mesecih uresniči plebiscitarno odločitev.

Slika 3: Plebiscitna priponka.

Vir: <https://fototekamnzs.com/2016/12/26/slovenija-moja-dezela-je-nasa-drzava/>. Pridobljeno: 10. 10. 2019.

Na podlagi 25. člena Zakona o volitvah v skupščino je občinska volilna komisija Gornja Radgona na seji 6. decembra 1990 sprejela sklep o odločitvi volišč za izvedbo plebiscita 23. decembra 1990. Za izvedbo plebiscita je bilo v tedanji občini Gornja Radgona določenih 29 volišč. Na območju današnje občine Sveti Jurij ob Ščavnici, ki je bila ustanovljena 1994, je plebiscit potekal na petih voliščih. To so bila volišča s številko 25, 26, 27, 28 in 29.³

Volišče s številko 25 je bilo v Vidmu ob Ščavnici (današnji Sv. Jurij ob Ščavnici). Na to volišče so prišli volit volilni upravičenci iz krajevnih skupnosti Videm, Biserjane, Dragotinci, Jamna, Čakova, Blaguš, Kraljevci in Kočki Vrh. Volišče Rožički Vrh s številko 26 je bilo v gasilskem domu. Na to volišče so prišli volit volilni upravičenci iz krajevnih skupnosti Rožički Vrh in Stanetinci. Volišče s številko 27 je bilo v gasilskem

³ Upravna Enota Gornja Radgona, Sklep o določitvi volišč za izvedbo plebiscita dne 23. 12. 1990, štev. 3/90-OVK, z dne 12. 12. 1990.

domu v Selišču. Na to volišče so prišli volit volilni upravičenci iz krajevnih skupnosti Selišče, Slaptinci in Kupetinci. Volišče s številko 28 je bilo na Stari Gori v gasilskem domu. Na to volišče so prišli volit volilni upravičenci iz krajevnih skupnosti Stara Gora in Terbegovci. Volišče s številko 29 je bilo v gasilskem domu Sovjak. Na to volišče so prišli volit volilni upravičenci iz krajevnih skupnosti Sovjak, Gabrc, Kutinci, Galušak, Brezje in Ženik.⁴

Volilni odbori so na dan pred volitvami, 22. 12. 1990, pregledali volilne prostore in prešteli glasovnice, pregledali glasovne skrinjice, postavili skrinjico na mesto, kjer bo med glasovanjem, in pritrdili razglase o izvedbi plebiscita. Pred odhodom iz volilnega prostora je volilni odbor zaprl vsa okna in notranje vhode. Volilni odbori so prejeli od Občinske volilne komisije Gornja Radgona proti potrdilu glasovnice, volilni imenik za volišče, obrazce izjav in zapisnikov, razglase in drug tehnični material ter zaprto kuverto z dodatnimi glasovnicam za primer, če bi zmanjkalo glasovnic.⁵

Predsednik volilnega odbora v Vidmu ob Ščavnici je bil Milan Lapi, njegov namestnik pa je bil Rajko Dežman. Preostala člana volilnega odbora sta bila Milan Domajnko in Feliks Kocuvan, namestnik člana je bil gospod Ketiš. Glasovnih mest, kjer so občani izpolnjevali glasovnice, je bilo 8.⁶

Volilni odbor je prejel od Občinske volilne komisije Gornja Radgona proti potrdilu 686 glasovnic. Volilni odbor volišča 25 je po izvedbi plebiscita ugotovil, da je v volilni imenik za volišče bilo vpisanih 686 volivcev in da je po volilnem imeniku glasovalo 590 volivcev. Pri ugotavljanju izida plebiscita se ni upoštevalo 27 volivcev, ker so bile podane pismene izjave, da se oseba nahaja v tujini, v JLA ali na vojaških vajah. Za izid glasovanja je bilo upoštevanih 659 volivcev (100 odstotkov). Za odgovor »DA« se je odločilo 580 volivcev (98,3 odstotkov), za odgovor »NE« pa se je odločilo 8 volivcev (1,36 odstotkov). Neveljavni glasovnici pa sta bili 2 (0,34 odstotkov).⁷

Volilni odbor v Rožičkem Vrhju se je 22. 12. 1990 zbral ob 18.30 uri. Predsednik volilnega odbora je bil Marjan Perša. Preostali člani volilnega odbora so bili Rado Vambergar, Marjan Vogrinec in Mirko Horvat. Glasovna mesta, kjer so občani izpolnjevali glasovnice, so bila 4. Volilni odbor je od Občinske volilne komisije Gornja Radgona proti potrdilu prejel 250 glasovnic, zaprto kuverto z dodatnimi glasovnicami,

⁴ Prav tam.

⁵ Upravna enota Gornja Radgona, Zapisniki o delu volilnih odborov na območju današnje občine Sv. Jurij ob Ščavnici.

⁶ Upravna enota Gornja Radgona, Zapisnik o delu volilnega odbora v Vidmu ob Ščavnici.

⁷ Prav tam.

volilni imenik ter drug tehnični material. V volilni imenik za volišče je bilo vpisanih 249 volivcev, po volilnem imeniku je glasovalo 212 volivcev. Pri ugotavljanju izida plebiscita se ni upoštevalo 10 volivcev, ker so bile podane pismene izjave, da se oseba nahaja v tujini, v JLA ali na vojaških vajah. Oddanih je bilo 212 glasovnic. Za izid glasovanja je bilo upoštevanih 239 volivcev (100 odstotkov). Za odgovor »DA« se je odločilo 211 volivcev (99,53 odstotkov), za odgovor »NE« se je odločil en volivec (0,47 odstotkov). Neveljavnih glasovnic ni bilo.⁸

Volišče v Seliščih je imelo številko volišča 27 in se je nahajalo v gasilskem domu. Predsednik volilnega odbora je bil Savko Elbl, ki je tudi vodil zapisnik. Ostali člani so bili Slavko Černel, Danijel Ajlec, Alojz Javšovec in Feliks Šumak. Na volišču je bil en ograjen prostor oz. glasovno mesto. Volilni odbor je od Občinske volilne komisije Gornja Radgona prejel 261 glasovnic. Po glasovanju je volilni odbor ugotovil, da je v volilni imenik za volišče bilo vpisanih 261 volivcev, od teh jih je glasovalo 244. Pri ugotavljanju izida se ni upoštevalo 13 volivcev, saj so bile podane pismene izjave, da se je oseba nahaja v tujini, v JLA ali na vojaških vajah. Za izid glasovanja je bilo upoštevanih 248 volivcev (100 odstotkov). Oddanih je bilo 244 glasovnic in vse glasovnice so vsebovale odgovor »DA«.⁹

Volišče na Stari Gori je imelo številko 28 in se nahajalo v gasilskem domu. Predsednik volilnega odbora je bil Ivan Vuk. Člani so bili Franc Kšela, Jože Lančič, Ivan Trbuc in Franc Zamuda. Zapisnik je vodil Edvard Sedmak. Na volišču je bilo 8 ograjenih prostorov oz. glasovnih mest. Volilni odbor je prejel od Občinske volilne komisije Gornja Radgona 341 glasovnic. Po glasovanju je volilni odbor ugotovil, da je bilo v volilni imenik vpisanih 341 volivcev in da je od teh po volilnem imeniku glasovalo 295 volivcev. Neuporabljenih je bilo 46 glasovnic. Za skupno število volivcev se ni upoštevalo 16 volivcev. Za izid glasovanja je bilo upoštevanih 325 volivcev (100 odstotkov). Z odgovorom »DA« je bilo oddanih 290 glasovnic (89,23 odstotkov), z odgovorom »NE« so bile 4 glasovnice (1,23 odstotkov). Neveljavna je bila 1 glasovnica.¹⁰

Volišče v Sovjaku se je nahajalo v gasilskem domu in je imelo številko volišča 29. Predsednik volilnega odbora je bil Vinko Mlinarič, njegov namestnik pa Jože Čuš. Volilni odbor je imel dva člana, to sta bila Branko Mirnik in Viktor Kolbl, in dva

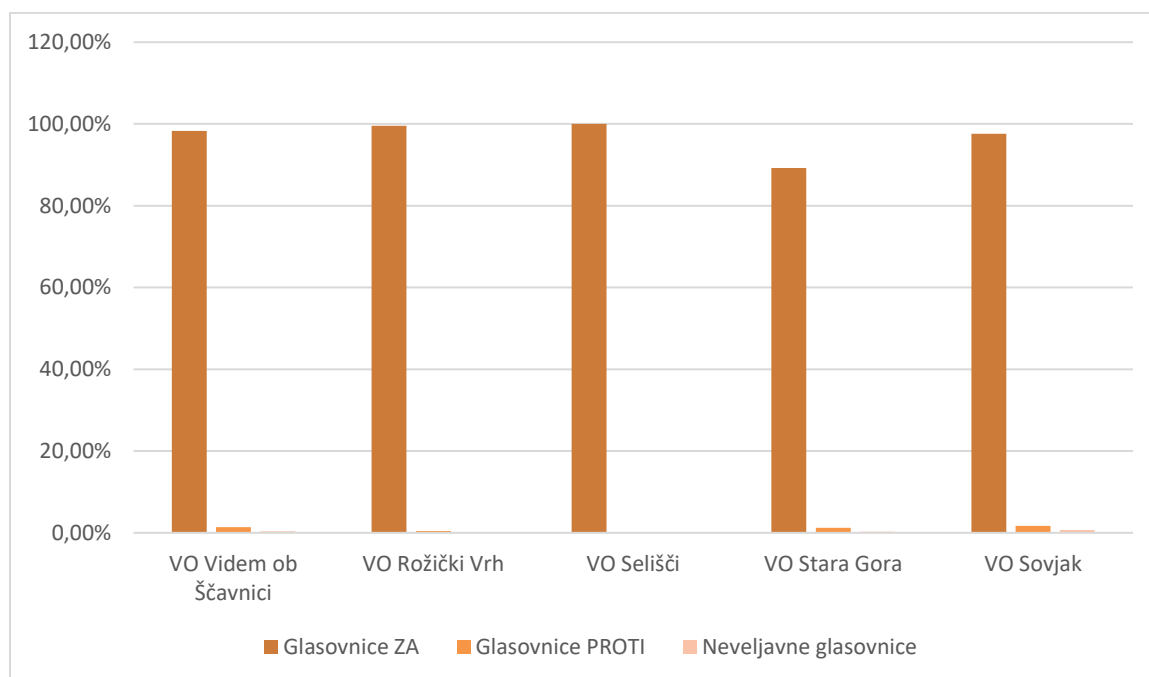
⁸ Upravna enota Gornja Radgona, Zapisnik o delu volilnega odbora v Rožičkem vrhu.

⁹ Upravna enota Gornja Radgona, Zapisnik o delu volilnega odbora v Seliščih.

¹⁰ Upravna enota Gornja Radgona, Zapisnik o delu volilnega odbora na Stari Gori.

namestnika člana, in sicer Franca Kocuvana in Draga Fajsa. Volišče je imelo 6 ograjenih prostorov oz. glasovalnih mest. Volilni odbor je prejel od Občinske volilne komisije Gornja Radgona 408 glasovnic, neporabljenih glasovnic pa je bilo 70. Po glasovanju je volilni odbor ugotovil, da je bilo v volilni imenik vpisanih 407 volivcev in da jih je od teh po volilnem imeniku glasovalo 338. Za skupno število volivcev se ni upoštevalo 9 volivcev. Za izid glasovanja je bilo upoštevanih 398 volivcev (100 odstotkov). Z odgovorom »DA« je bilo oddanih 330 glasovnic (97,6 odstotkov), z odgovorom »NE« je bilo 6 glasovnic (1,7 odstotkov). Neveljavni sta bili 2 glasovnici.¹¹

Slika 4: Rezultati plebiscita po volilnih okrajih na območju današnje občine Sv. Jurij ob Ščavnici

Vir: Upravna enota Gornja Radgona, Zapisniki o delu volilnih odborov na območju današnje občine Sv. Jurij ob Ščavnici.

Kot je razvidno iz grafa, so se ljudje na območju današnje občine Sv. Jurij ob Ščavnici v veliki večini odločili za samostojno in neodvisno državo.

Volilni odbori so na dan plebiscita, 23. 12. 1990, po zaključku glasovanja ob 19. uri prešteli glasovnice in izpolnili Zapisnik o delu volilnega odbora. Predsednik volilnega

¹¹ Upravna enota Gornja Radgona, Zapisnik o delu volilnega odbora v Sovjaku.

odbora je zapisnik še enkrat prebral navzočim članom. Volilni odbori so svoje delo zaključili do 20. ure.¹²

Zaradi nevarnosti razorožitve slovenskih obrambnih sil so se takratni organi republike Slovenije za notranje zadeve odločili, da preselijo orožje in strelivo, ki je bilo skladiščeno na postajah milice in na upravah za notranje zadeve, na več tajnih lokacij. Odločitev o tem, kje poiskati skrivna skladišča, je bila prepuščena posameznim organizacijskim enotam. Posamezni delavci organov za notranje zadeve so najprej poiskali zaupanja vredne občane in se dogovorili za možnost koriščenja njihovih prostorov za tajna skladišča orožja in streliva. Zaradi varnosti ni bilo sestavljenih pisnih dokumentov. Projekt je temeljil na zaupanju.¹³

Podatke o posameznikih, ki so bili pripravljeni sprejeti in hraniti orožje in strelivo, je zbrala Zveza policijskih veteranskih združenj Sever. Njihov namen je bil, da se »tega nadvse pogumnega, častnega, nesebičnega in domoljubnega dejanja občanov« ne bi pozabilo.¹⁴

Tudi na območju današnje občine Sveti Jurij ob Ščavnici, ki je spadala v območje uprave notranje zaščite (UNZ) Murska Sobota, so bila v letih 1990–91 tajna policijska (miličniška) skladišča orožja. Ta so se nahajala na naslovih, ki so prikazani v Preglednici 1.

Preglednica 1: Hranitelji orožja UNZ Murska Sobota.

Zaporedna številka	Ime priimek	Naslov
1	Hojs Katarina	Biserjane 21
2	Kovačič Feliks in Ljudmila	Murščak 27a
3	Lukovnjak Milan	Biserjane 14
4	Muhič Roman	Biserjane 14
5	Tišlar Milan	Biserjane 21d
6	Tišler Jožef	Grabšinci 1
7	Zemljič Ljudmila	Grabšinci 19

¹² Upravna enota Gornja Radgona, Zapisniki o delu volilnih odborov na območju današnje občine Sv. Jurij ob Ščavnici.

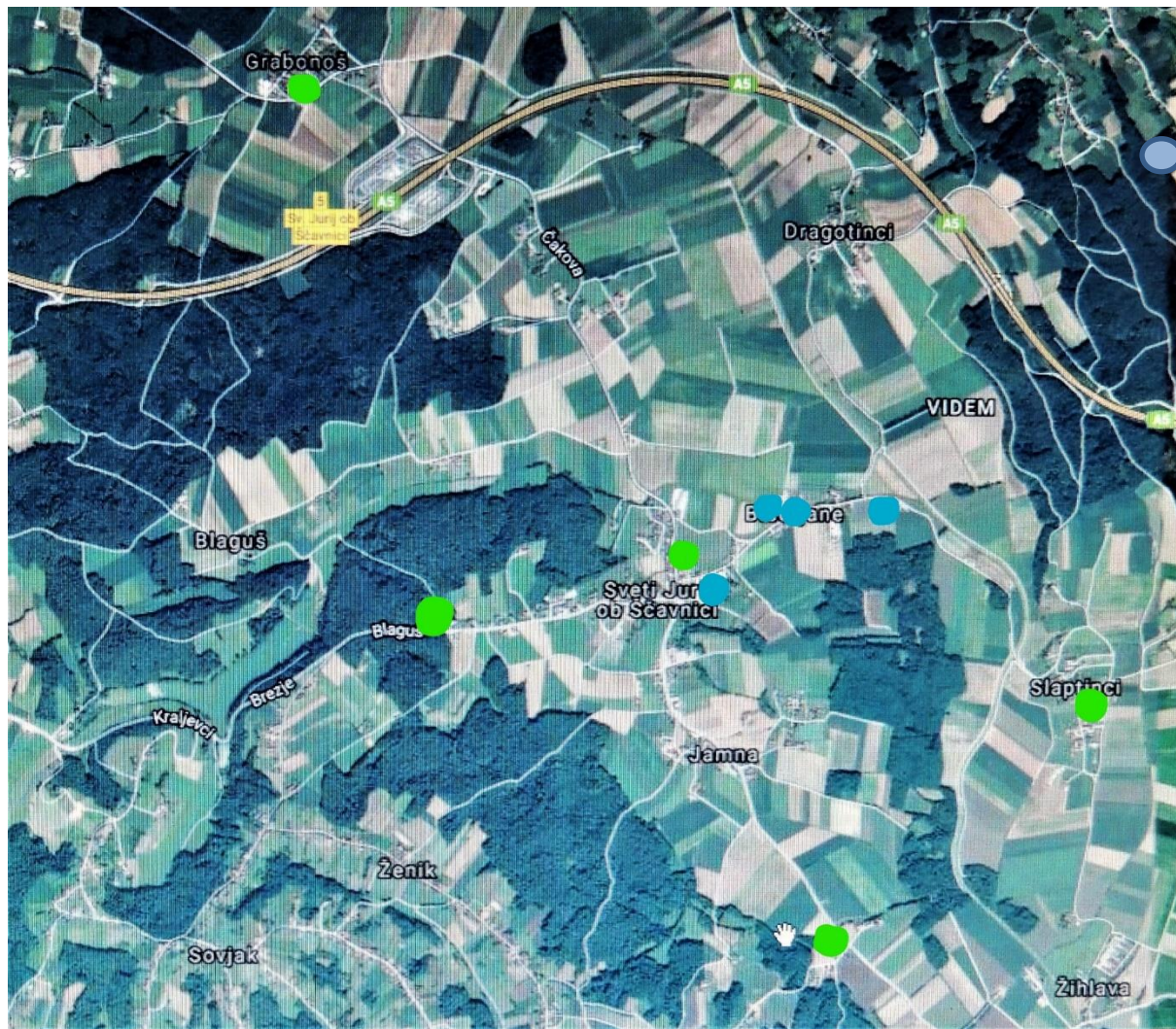
¹³ Tajna skladišča orožja, str. 3–4.

¹⁴ Prav tam.

8	Žgajnar Milan	Sveti Jurij ob Ščavnici, Videm 24b
---	---------------	---------------------------------------

Vir: Zveza policijskih veteranskih društev Sever, str. 49–50.

Na območju današnje občine Sveti Jurij ob Ščavnici se je nahajalo 8 tajnih skrivališč orožja s strani milice. Polovica (4) jih je bilo v naselju Biserjane.

Slika 5: Tajna skladišča orožja na območju današnje občine Sveti Jurij ob Ščavnici.

Vir: Osebni arhiv, Zdravko Stolnik.

Legenda:

- – Policijska (miličniška) tajna skladišča orožja v letih 1990–1991
- – Tajna skladišča orožja od Teritorialne obrambe (TO)

Na območju današnje občine Sv. Jurij ob Ščavnici je 106. odred TO imel tajna skladišča orožja in streliva na šestih različnih mestih:

- Slaptinci 18 (Stanko Černel)
- Očeslavci 22 (Drago Toth)
- Stara Gora 1a (Anton Kocbek),
- gasilski dom Grabonoš (odgovorni osebi: Budja, Rožman)
- lovski dom Videm - Blaguš (odgovorni osebi: Kurt, Grmič).¹⁵

Naša občina ima ogromno kulturne dediščine. Zanj skrbijo kar tri društva: Društvo za ohranjanje naravne in kulturne dediščine, Društvo Oldteimer Stara Gora, ki skrbi za ohranjanje tehnične dediščine in Turistično društvo Sveti Jurij ob Ščavnici, ki je na Stari Gori uredilo etnološko zbirko kmečkega orodja, postavilo prešo in »cimpračo« ter mlin na veter. Domačini so še posebej ponosni tudi na številne velike rojake, katerih korenine so v vaseh občine Sveti Jurij ob Ščavnici. Doprsni kipi Edvarda Kocbeka, dr. Antona Korošca in dr. Vekoslava Grmiča krasijo trg Videm v Svetem Juriju ob Ščavnici. Po Edvardu Kocbeku je dobila ime tudi osrednja dvorana v Kulturnem in upravnem središču. Opazili pa smo, da nimamo nobenega spomenika ali spominske plošče, ki bi opominjala na dogodke povezan z nastankom naše domovine Slovenije.

3 IGRIVO NAJ BO: Igrivo v samostojno in enotno prihodnost

Festival ob 30. obletnici plebiscita za samostojno in neodvisno Republiko Slovenijo smo naslovili Igrivo naj bo. Idejo smo dobili ob viharjenju idej in pregledu šolskih proslav. Izvedeli smo, da bo v letu 2020 minilo 30 let, kar so tudi naši starši in stari starši odšli na referendum ter se odločili, da Slovenija postane samostojna in neodvisna država. Ker je ta odločitev vpliva na naš način življenja in naše možnosti, smo se odločili, da bomo pripravili obeležitev tega dogodka na nam mladim zanimiv način.

Dogodke in poteka festivala Igrivo naj bo smo strnili v sledeč program.

PROGRAM PRIREDITEV OB 30-TI OBLETNICI PLEBISCITA ZA SAMOSTOJNO SLOVENIJO, 1990–2020	
september 2020	Začetek knjižničnega kviza in likovnega ustvarjanja na temo Osamosvojitve Slovenije.

¹⁵ Stolnik, Zdravko, ustni vir, pridobljeno 25. 1. 2019.

	Organizator: OŠ Sv. Jurij ob Ščavnici, knjižnica, učiteljica za likovno vzgojo ter učiteljice razrednega pouka Kraj: knjižnica OŠ Sv. Jurij ob Ščavnici
oktober 2020	Sodelovanje na literarnem natečaju Spominska obeležja pripovedujejo. Organizator: veterani vojne za Slovenijo Kraj: Sv. Jurij ob Ščavnici, OŠ
25. oktober 2020 DAN SUVERENOSTI	Obisk učencev od 1. do 9. razreda pri predsedniku Republike Slovenije na dnevu odprtih vrat. Organizator: OŠ Sv. Jurij ob Ščavnici Kraj: Ljubljana
November 2020	Medpredmetna povezava med učenci 9. in 3. razreda na temo Slovenija. Organizator: OŠ Sv. Jurij ob Ščavnici, učitelj geografije in razredni učitelj v 3. razredu Kraj: Sv. Jurij ob Ščavnici
December 2020	Medpredmetna povezava med učenci 9. in 5. razreda na temo Slovenija. Organizator: OŠ Sv. Jurij ob Ščavnici, učitelj geografije in razredni učitelj v 5. razredu Kraj: Sv. Jurij ob Ščavnici
December 2020	Predavanje za učence 9. razreda na temo Osamosvojitve Slovenije (predavatelj Zdravko Stolnik). Organizator: OŠ Sv. Jurij ob Ščavnici, učitelj zgodovine Kraj: Sv. Jurij ob Ščavnici
December 2020	Predstavitve šolske publikacije z naslovom »<i>SLOVENIJA – MOJA DEŽELA JE NAŠA DRŽAVA</i>« Organizator: OŠ Sv. Jurij ob Ščavnici Kraj: Kulturno-upravno središče Sveti Jurij ob Ščavnici
24. decembra 2020	Šolska proslava ob slovenskem državnem prazniku Dan samostojnosti in enotnosti. Razglasitev zmagovalcev knjižničnega kviza. Srečelov učencev 8. razreda.

	Šolski ples z glasbenim gostom. Organizator: OŠ Sv. Jurij ob Ščavnici Kraj: Sv. Jurij ob Ščavnici
--	--

4 POT DO DOGODKA

1.4 Raziskava trga

V roke smo vzeli raziskovalno nalogo naše sošolke Naje Galien in Nike Jurkovič ter jo prebrali in izpisali ključne dogodke, ki so se navezovali na osamosvojitve Republike Slovenije in dogodke pri Sv. Juriju ob Ščavnici. Ker nas je tema pritegnila smo navezali stik z gospodom Zdravkom Stolniku, ki je obiskoval našo šolo kot učenec in je aktivno sodeloval v aktivnostih za osamosvojitve Republike Slovenije v letih 1990–1991. S pomočjo karte in ogledov na terenu nam je predstavil tajna skladišča orožja Teritorialne obrambe in takratne slovenske milice pri Sv. Juriju ob Ščavnici.

Glede poznavanja državnih praznikov pa smo se naslonili na raziskovalno nalogo, ki sta jo izdelali nekdanji učenki OŠ Sv. Jurij ob Ščavnici Urška Fras in Julija Paldauf leta 2017. V anonimni anketi sta zajeli učence od 7. do 9. razreda. Na podlagi analize ankete sta ugotovili, da večino praznikov učenci ne poznajo. Največ učencev (83 %) je poznalo Prešernov dan. Več kot polovica anketiranih učencev je poznala tudi praznik 1. november, le redki pa 31. oktober. Kljub rednim šolskim proslavam ob dnevu samostojnosti in enotnosti (26. december) ter dnevu državnosti (25. junija) je poznavanje teh dveh praznikov skromno. Državni praznik 26. decembra je pravilno poimenovalo 20 % anketiranih učencev naše šole, 25. junij pa le 16 %. Praznikov, ki niso dela prosti, pa učenci sploh niso poznali.¹⁶

Ugotovili smo, da bi z organizacijo festivala ob 30-ti obletnici plebiscita za samostojno Slovenijo razširili in poglobili zavedanje o pomenu dogodkov, ki so se takrat dogajali. Na nevsiljiv, igriv način bi krepili domoljubje med mladimi in krepili v njih ljubezen do domovine. Idejo smo predstavili ravnateljju šole, predstavniku Turističnega društva Sv. Jurij ob Ščavnici in županu Občine Sv. Jurij ob Ščavnici. Z navdušenjem so jo sprejeli in podprli.

5 FINANČNA STRUKTURA FESTIVALA IGRIVO NAJ BO

¹⁶ Fras in Paldauf, Prazniki in praznovanja na OŠ Sv. Jurij ob Ščavnici, 2017.

Prihodki

- donatorska sredstva (Občina Sveti Jurij ob Ščavnici, Območno združenje veteranov vojne za Slovenijo Morska Sobota, Policijsko veteransko društvo Sever Pomurje)

Odhodki

Dogodek: Začetek knjižničnega kviza in likovnega ustvarjanja na temo Osamosvojitve Slovenije

Dodatnih stroškov ni.

Materiali kot so papir in likovne potrebščine se uporabijo iz redne nabave za šolsko leto.

Dogodek: Sodelovanje na literarnem natečaju Spominska obeležja pripovedujejo

Dodatnih stroškov ni.

Izpeljava natečaja poteka v okviru pouka domovinska in državljanska kultura ter etika.

Dogodek: Obisk učencev od 1. do 9. razreda pri predsedniku Republike Slovenije na dnevu odprtih vrat.

-cena avtobusnega prevoza v Ljubljano in nazaj za učence od 1. do 9. razreda (277 učencev);

-glede na število potrebujemo 5 avtobusov, če upoštevamo, da so 56 sedežni;

- vstopnin ni;

-šolsko malico vzamemo s seboj.

Dogodek: Medpredmetna povezava med učenci 9. in 3. razreda na temo Slovenija.

Dodatnih stroškov ni.

Materiali kot so papir in likovne potrebščine se uporabijo iz redne nabave za šolsko leto.

Izpeljava natečaja poteka v okviru pouka geografije v 9. razredu in spoznavanja okolja v 3. razredu.

Dogodek: Medpredmetna povezava med učenci 9. in 5. razreda na temo Slovenija.

Dodatnih stroškov ni.

Materiali kot so papir in likovne potrebščine se uporabijo iz redne nabave za šolsko leto.

Izpeljava natečaja poteka v okviru pouka geografije v 9. razredu in družbe v 5 razredu.

Dogodek: Predstavitve šolske publikacije z naslovom »SLOVENIJA – MOJA DEŽELA JE NAŠA DRŽAVA«

- oblikovanje šolske publikacije in tisk 1.200,00€ (Kreativna Pika);
- rezervacija dvorane v Kulturno upravnem središču Sveti Jurij ob Ščavnici;
- priprava vabila za vabljenе goste (župan, občinski svetniki in občinska uprava donatorje);
- prošnja za glasbeno šolo Gornja Radgona za glasbene vloške;
- priprava vabil za štiri goste, ki bodo podelili svoje spomine na dogodke leta 1990 in 1991.

Dogodek: Šolska proslava ob slovenskem državnem prazniku Dan samostojnosti in enotnosti

- dodatnih stroškov ni;
- poteka v šolski telovadnici;
- ozvočenje in tehniška (fotografiranje, snemanje) podpora učitelj računalništva in glasbe;
- stole v telovadnici pripravi učitelj športa s pomočjo učencev;
- vsak razred pripravi po eno točko;
- en dan prej je generalka;
- v času generalke se za odsotne učitelje uredi nadomeščanje;
- stojalo za slovensko, evropsko in občinsko stojalo se namesti v telovadnici.

6 ORGANIZACIJSKA STRUKTURA

6.1 Začetek knjižničnega kviza in likovnega ustvarjanja na temo Osamosvojitve Slovenije

V septembru 2020 knjižničarka s plakati A3 formata obvesti učence o poteku knjižničnega kviza na temo Osamosvojitve Slovenije. Na kvizu lahko sodelujejo učenci od 1. do 9. razreda. Med seboj tekmujejo učenci prve triade, druge triade in tretje triade. Učenci prve triade v mesecu septembru prebirajo knjigo z naslovom *Slovenija za*

otroke (Jelka Melik). Učenci 2. in 3. triade prebirajo knjigo z naslovom *Miha spozna, kako je nastala Slovenija* in *Miha spozna, kako je potekala vojna za Slovenijo*.

Vsak konec meseca od septembra do decembra knjižničarka izobesi na oglasno desko vprašanje, ki se nanaša na razpisano temo. Učenci zapišejo odgovor na pripravljen obrazec in ga vržejo v zbirno škatlo.

Konec vsakega meseca knjižničarka pregleda škatlo z odgovori in izmed pravih odgovorov izžreba nagrajenca meseca.

V septembru 2020 učiteljica likovne vzgoje obvesti učence o poteku likovnega ustvarjanja na temo *Osamosvojitve Slovenije*. Učenci od 5. do 9. razreda ustvarjajo pri urah likovne vzgoje in pri izbirnem predmetu likovno snovanje. Učenci od 1. do 4. razreda ustvarjajo pri pouku likovne vzgoje pod mentorstvom razrednih učiteljic. Na podlagi izbranih likovnih izdelkov se v septembru 2020 v jedilnici šole pripravi razstava.

6.2 Sodelovanje na literarnem natečaju *Spominska obeležja* pripovedujejo

Od šolskega leta 2017/2018 policijsko Veteransko društvo za Pomurje Sever in Pokrajinsko odbor zveze Veteranov vojne za Slovenijo za Pomurje ob podpori območnega Zavoda za šolstvo razpisuje literarni natečaj za osnovne in srednje šole, z naslovom *Spominska obeležja pripovedujejo*. Razpis je poslan 49 šolam v Pomurju. Prispevki sodelujočih šol so zbrani in objavljeni v zborniku. Avtorji prispevkov in njihovi mentorji so za delo in trud nagrajeni s strokovno ekskurzijo.

6.3 Obisk učencev od 1. do 9. razreda pri predsedniku Republike Slovenije na dnevu odprtih vrat.

Učenci se pod vodstvom spremljevalcev (učiteljev, razrednikov) odpravijo z avtobusi v Ljubljano, kjer obišejo predsedniško palačo in slovenski parlament ter si ogledajo Muzej slovenske osamosvojitve. S tem terenskim delom se bodo tako učenci kot zaposleni na osnovni šoli poklonili državnemu prazniku dnevu suverenosti.

6.4 Medpredmetna povezava med učenci 9. in 3. razreda na temo Slovenija.

Učenci 9. razreda v okviru pouka geografije pripravijo štiri namizne igre na temo Slovenija. Vprašanja v igri in dejavnosti se nanašajo na učno temo o Sloveniji, ki jo

učenci tretjega razreda spoznavajo v okviru spoznavanja okolja. To dejavnost smo tudi preizkusili. Naredili smo družabne igre in se odpravili med učence tretjega razreda. Bili so navdušeni. Dela z manjšimi učenci pa smo se veselili tudi mi. Zanje smo pripravili tudi spletni kviz z aplikacijo Kahoot.

Slika 6: Namizne igra Slovenija, avtorji učenci 9. razreda

6.5 Medpredmetna povezava med učenci 9. in 5. razreda na temo Slovenija.

Učenci 9. razreda v okviru pouka geografije pripravijo dejavnosti na temo Pokrajine Slovenije. Vprašanja v igri in dejavnosti se nanašajo na učno temo o geografiji Sloveniji, ki jo učenci petega razreda spoznavajo v okviru predmeta družba. To dejavnost smo tudi preizkusili. Naredili smo družabne igre (spomin, karte) in se odpravili med učence petega razreda. Bili so navdušeni. Dela z manjšimi učenci pa smo se veselili tudi mi. Zanje smo pripravili tudi spletni kviz z aplikacijo Kahoot.

Slika 7: Qr koda do spletnega kviza Slovenija v Evropski uniji narejen z aplikacijo Kahoot, avtorji učenci predmeta turistična vzgoja

6.6 Predavanje za učence 9. razreda na temo Osamosvojitve Slovenije (predavatelj Zdravko Stolnik).

Predavanje izvede Zdravko Stolnik pri pouku zgodovine v 9. razredu. Trajanje učne ure 90 minut. Zdravko Stolnik je nekdanji učenec naše šole in je v času osamosvajanja Slovenije aktivno sodeloval v aktivnostih Teritorialne obrambe.

6.7 Predstavitev šolske publikacije z naslovom »SLOVENIJA – MOJA DEŽELA JE NAŠA DRŽAVA«

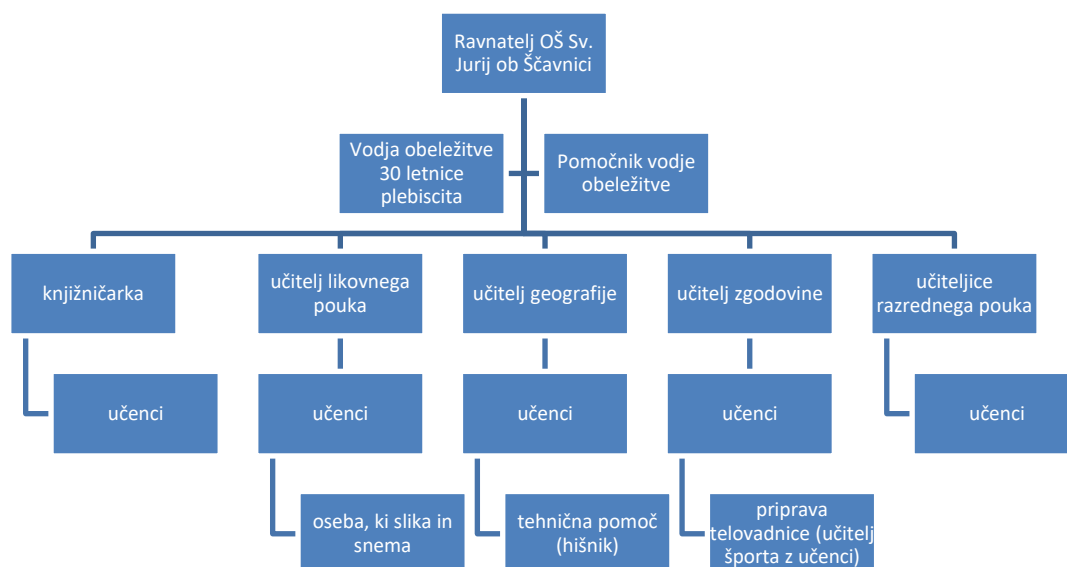
Raziskovalno nalogo z naslovom, *Slovenija – moja dežela je naša država* želimo izdati v obliki šolske publikacije. Vzpostavili smo stik s podjetjem Kreativna Pika. Prosili smo jih za izdelavo predračuna za oblikovanje publikacije in tisk. Zloženka bi izšla v formatu A5. Publikacijo bi popestrili z likovnimi izdelki, ki bi nastali v okviru likovnega ustvarjanja na temo Osamosvojitve Slovenije. Za lektoriranje publikacije smo prosili učiteljico slovenščine Petro Kvas.

Predstavitev publikacije bi potekala v Kulturno-upravnem središču Sveti Jurij ob Ščavnici v 18. decembru 2020 ob 17. uri. Predstavitev bi potekala kot intervju med avtoricama in vodjo intervjuja (učenka 9. razreda). Intervju bi popestrili s tremi glasbenimi vložki naših učencev, ki obiskujejo glasbeno šolo. Glasbeni vložki bi izhajali iz nabora slovenske glasbe (ljudske ali avtorske). Predstavitev bi zaključili s pripovedovanji štirih staršev in starih staršev, kako se spominjajo plebiscita o Sloveniji in nastajanja naše države.

6. 8 Šolska proslava ob slovenskem državnem prazniku Dan samostojnosti in enotnosti.

Šolska proslava se prične ob 8.00 v telovadnici šole s slovensko in evropsko himno. Program povezujeta dva učenca (fant, punca) iz 9. razreda. Sledijo točke, ki so razvrščene po vsebini (deklamacije, ples, dramatizacija) in ne po razredih. Čas šolske proslave je 45 minut. Po proslavi sledijo nastopi učencev, ki so se prijavili za Pokaži kaj znaš. S to točko želimo, da se izpostavijo učenci s svojimi vrlinami (petje, ples, gimnastika ...) in tako pokažejo, kako bogatijo našo družbo.

Po točki Pokaži kaj znaš sledi malica in po malici srečelov, ki ga pripravijo učenci 8. razreda. Ob 11-ti uri sledi nastop glasbenega gosta v šolski telovadnici in ples za učence.

Slika 8: Organigram

7 PROMOCIJA

7.1 Logotip festivala Igrivo naj bo

Da bi zaščitili svoj dogodek in ga naredili prepoznavnega smo izdelali logotip festivala Igrivo naj bo. Logotip se bi pojavljal ob izvajanju vseh dejavnosti festivala. Učenka Barbara Pučko je narisala krog, ki ga je dopolnila z vprašanjem na katerega se je nanašal plebiscit leta 1990. Krog je opremila za nacionalnimi barvami (rdečo in modro). Vanj je napisala letnico plebiscita in današnjo letnico. Polmer logotipa je 250 mm.

Slika 7: Logotip festivala Igrivo naj bo, avtorica Barbara Pučko

7. 1 Spominek festivala Igrivo naj bo

Obiskovalce dogodkov smo želeli nagraditi z manjšim spominkom, ki jih bo tudi po obeležitvi obletnice spominjal in opominjal na dogodke pred 30-timi leti. Spominek smo si zamislili kot priložnostni kovanec.

Slika 8: Spominek festivala Igrivo naj bo, avtorici Ariana Klemenčič in Melisa Domajnko

8 ZAKLJUČEK

Na šoli vsako leto organiziramo šolske proslave ob slovenskem državniku 25. junija in 26. decembra. Vendar imamo učenci občutek, da gredo te predstavo nekako mimo nas, se nas ne dotaknejo. Zato smo si zamislili obeležitev dneva samostojnosti in enotnosti bliže nam mladim – z igro in uporabo mobilnih aplikacij.

Dejavnosti, ki smo jih preizkusili, so nas navdušile. Navdušili pa smo tudi ostale učence ter vodstvo šole, ki nam je zaupalo organizacijo obeležitve 30-letnice plebiscita za Slovenijo.

Vprašanim je bilo vseh medgeneracijsko sodelovanje med učenci in starši ter starimi starši in tudi med starejšimi učenci in mlajšimi učenci. Učenci so tudi pozdravili uporabo mobilnih telefonov in tablic.

Naslednji korak, ki nas čaka, je predstavitev festivala na turistični tržnici. Mimoidočim moramo predstaviti igriv utrip našega festivala Igrivo naj bo.

Ne bomo le predstavljali program festivala in kaj je njegov glavni namen, ampak bomo predstavili aktivnosti, ki se bodo odvijale na festivalu. Tako bodo obiskovalci na naši stojnici reševali spletni kviz s pomočjo aplikacije Kahoot, s skeniranje Qr kode bodo lahko spoznavali domoljube z našega območja in se igrali igro Slovenija, koliko te poznam.

Po zaključku festivala upamo, da bomo lahko organizirali dejavnosti ob obeležitvi 30-letnice plebiscita za Slovenijo na naši šoli. Saj so aktivnosti (kviz z aplikacijo Kahoot, namizne igre), ki smo jih preizkusili v razredu, učence navdušile.

9 VIRI

- https://img.rtvlo.si/_up/upload/2010/12/23/64753378_glasovnica_fp-xl.jpg.
Pridobljeno: 21. 9. 2019.
- <https://fran.si/iskanje?FilteredDictionaryIds=130&View=1&Query=festival>.
Pridobljeno: 15. 9. 2019.
- <https://www.rtvlo.si/slovenija/mladi-slabo-poznajo-praznike/81124>. Pridobljeno: 21. 9. 2019.
- <https://museums.eu/collection/object/247969/pozdrav-iz-sv-jurija-ob-scavnici>
Pridobljeno: 30. 9. 2019.
- Plebiscitna priponka in glasovnica s plebiscita 23. 12. 1990. Dostopno na: <https://fototekamnzs.com/2016/12/26/slovenija-moja-dezela-je-nasa-drzava/> (10. 10. 2018).
- Stolnik Zdravko, ustni vir, 2019.
- Upravna enota Gornja Radgona, Sklep o določitvi volišč za izvedbo plebiscita dne 23. 12. 1990, št. 3/90-OVK, z dne 12. 12. 1990.
- Upravna enota Gornja Radgona, Zapisniki o delu volilnih odborov na območju današnje občine Sv. Jurij ob Ščavnici.
- Uradni list RS št. 15/91, Uredba št. 801/604.

- Čepič Zdenko, Razglasitev samostojnosti Republike Slovenije, Slovenska novejša zgodovina 2, Ljubljana 2005.
- Dražnik Ljubomir in Šteiner Alojz, Organizacija in delovanje 73. obrambnega štaba Teritorialne obrambe Ljutomer v osamosvojitveni vojni, zbornik Vloga TO Pomurja v procesu osamosvajanja, Lendava 2015.
- Durič Janko in Roudi Bernarda, Spomini ne zbledijo: pričevanja in razmišljanja o vojni za Slovenijo 1991 v Pomurju, Murska Sobota 2017.
- Gabrič Aleš, Pot v demokracijo in samostojnost, Osamosvojitve Slovenije: priročnik za učitelje osnovnih in srednjih šol, Ljubljana 2008.
- Guštin Damijan, Varnostni vidiki osamosvajanja, Osamosvojitve Slovenije: priročnik za učitelje osnovnih in srednjih šol, Ljubljana 2008.
- Marđetko Aleš, Meško Jana in Špes Tajda, Miha spozna, kako je nastala Slovenija, Biš 2016.
- Marđetko Aleš, Meško Jana in Špes Tajda, Miha spozna, kako je potekala vojna za Slovenijo, Biš 2016.
- Pesek, R., Osamosvojitve Slovenije. Ljubljana: Nova revija 2007.
- Prebilič Vladimir, Vojna, Osamosvojitve Slovenije: priročnik za učitelje osnovnih in srednjih šol, Ljubljana 2008.
- Prinčič Jože, Gospodarsko in finančno osamosvajanje Slovenije, Osamosvojitve Slovenije: priročnik za učitelje osnovnih in srednjih šol, Ljubljana 2008.
- Tajna skladišča orožja v letih 1990–1991 1. del, Ljubljana 2013.
- Teropšič, T., Bil sem zraven. Brežice: Posavski muzej 2011.
- Valič Andreja, Demos v procesu demokratizacije in osamosvojitve, Osamosvojitve Slovenije: priročnik za učitelje osnovnih in srednjih šol, Ljubljana 2008.
- Vojna za samostojno Slovenijo, Razstava Vojaškega muzeja Slovenske vojske. Dostopno na: <http://www.vojaskimuzej.si/razstava/razstava.aspx?item=2&page=3> (15. 10. 2018).

PRILOGA 1: Povzetek naloge

ŠOLA: JVIZ Osnovan šola Sv. Jurij ob Ščavnici, Ul. Edvarda Kocbeka 4, 9244 Sv. Jurij ob Ščavnici

Tel.: 02/ 568 91 10

e-pošta: info@os-svjurij.si

NASLOV TURISTIČNE NALOGE: IGRIVO NAJ BO

Avtorji: Galien Naja, 9.a; Gradišnik Eva 9.a; Vodušek Mihaella, 9.a; Domajnko Melisa, 7.a; Klemenčič Ariana 7.a; Kronvogel Kamilo, 7.a; Slaček Hrašovec Jaka 7.a; Brumen Lija, 7.b; Hauzer Amadeja, 7.b; Horvat Nina 7.b; Kukovec Gal, 7.b; Pučko Barbara, 7.b; Zorman Tjaš, 7.b.

Mentorica: Anita Zelenko, prof. geografije in zgodovine

Povzetek:

Občina Sveti Jurij ob Ščavnici ima velik turistični potencial, saj je občina bogata tako z naravno kot kulturno dediščino. Cilj naloge je oblikovati turističnega proizvoda (festivala), ki se nanaša na 30. obletnico plebiscita za Slovenijo leta 1990. Z festivalsko obliko obeležitve želimo, da se tej pomembno obletnici ne nameni samo ena ura šolske proslave, ampak se na obeležitev dogodka pripravljamo že od jeseni 2020.

V nalogi so predstavljeni tudi načini trženja ponudbe. Največji delež pri reklamiranju in trženju bo morala nositi šola, kot glavni organizator dogodka. Šolsko publikacijo pa lahko reklamiramo tudi na Slovenskem knjižnem sejmu v Ljubljani.

Vse te ideje smo združili v turistično nalogo, ki smo jo popestrili še z reklamnim materialom, namenjenim obiskovalcem naših dogodkov.

Nalogo je moč dobiti v šolski knjižnici OŠ Sv. Jurij ob Ščavnici. Izvod imajo tudi avtorji in mentorji.

Ključne besede: festival, plebiscit 1990, Slovenija, osamosvojitve, turistično doživetje

PRILOGA 2: Primer vabila na dogodek

VABILO

na predstavitev šolske publikacije z naslovom
»SLOVENIJA – MOJA DEŽELA JE NAŠA DRŽAVA«,

ki bo **18. decembra 2020, ob 17.00**

v Kocbekovi dvorani Kulturno upravnega središča Sveti Jurij ob Ščavnici.

23. decembra 2020 bo minilo 30 let od plebiscita, na katerem smo se odločali o samostojni in neodvisni Sloveniji.

Učenki 9. razreda OŠ Sv. Jurij ob Ščavnici, Naja Galien in Nika Jurkovič, sta raziskali potek plebiscita na območju današnje občine Sveti Jurij ob Ščavnici. Kaj ju je vodilo pri raziskovanju in do kakšnih zaključkov sta prišli, nam bosta predstavili na predstavitvi šolske publikacije »SLOVENIJA – MOJA DEŽELA JE NAŠA DRŽAVA«.

Vljudno vabljeni.

PRILOGA 3: Okvirna predstavitev in struktura predstavitve turističnega proizvoda na turistični tržnici

Na turistični tržnici ne bomo potrebovali stojnice, saj bomo s pomočjo škatel predstavili temelje slovenske narodne zavesti. Aktivnosti našega festivala bodo lahko preizkusili obiskovalci tržnice na sami tržnici. To bomo dosegli z uporabo sodobne tehnologije (pametni telefoni in Qr kode). Obiskovalci se bodo igrali in se hkrati učili o dogodkih pred 30-timi leti.

Pridite, zabavno bo.